

Hoe zijn e-boeken in te zetten in de klas?

Zwakke lezers

1. Als differentiatiemethode voor zwakke lezers. Door de voorleesstem kunnen kinderen deze boeken zelfstandig lezen en zo extra leeskilometers maken.
2. Als middel om zwakke lezers boeken te laten lezen die ze gezien hun leesniveau nog niet aankunnen. Zwakke lezers kunnen zo genieten van aantrekkelijke verhalen zonder gefrustreerd te raken omdat ze de tekst niet kunnen ontcijferen.
3. Als middel om herhaald lezen te realiseren.
4. Met e-boeken kan digitaal tutorlezen vormgegeven worden. Laat kinderen een e-boek drie keer lezen voordat ze hetzelfde e-boek zonder hulp van de voorleesstem zelfstandig lezen.

Uitbreiding en verrijking van de leesles

5. Veel kinderen vinden lezen op de computer leuk. E-boeken zijn een geschikt leermiddel tijdens inloopmomenten of het zelfstandig werken.
6. Als verrijking van een leesles. Een e-boek kan op het digibord worden getoond en zo een pakkende lesopening vormen.
7. Als begrijpend lezen les. Er zijn e-boeken met ingebouwde vragen over de inhoud van de tekst. Zodoende kunnen kinderen verhaalbegrip ontwikkelen.
8. Als beloning voor snelle werkers. E-boeken met een passend niveau zijn ook voor goede lezers erg leuk en leerzaam.
9. Als onderdeel van de weektaak. Op deze manier wordt lezen van e-boeken een vast onderdeel in het lesprogramma.
10. Als huiswerk. Kinderen kunnen zo op een laagdrempelige manier leeservaring opdoen. U kunt e-boeken meegeven of ouders informeren over waar zij goede e-boeken kunnen vinden.

Waar zijn e-boeken te vinden?

- Raadpleeg de leesmethode om na te gaan of de oefensoftware e-boeken aanbiedt.
- <http://www.rianvisser.nl/>
- <https://www.yoleo.nl/>
- <http://www.booqees.nl/>
- <http://web.bereslim.nl/>
- <http://www.tabletportaal.nl/index3.html/>
- <http://mijnkindonline.nl/>
- <http://www.bibliotheek.nl/>

U kunt ook zelf een e-boek maken!

Er is een handleiding beschikbaar bij de Universiteit Leiden waarin wordt uitgelegd hoe gedrukte boeken gedigitaliseerd kunnen worden. U kunt de teksten inspreken en laten oplichten zodat de kinderen kunnen meelesen tijdens het luisteren.

Wilt u deze handleiding ontvangen?

Neem contact op via onderstaande gegevens:

Marga Sikkema - de Jong
jongtm@fsw.leidenuniv.nl
+31 (0)71 527 38 81

Digitale leeskilometers in groep 3

Lesplan

Universiteit
Leiden

Driestar educatief

NRO NATIONAAL REGIEORGaan
ONDERWIJSONDERZOEK

Waarom zijn leeskilometers belangrijk?

1. Om een vloeiende lezer te worden is het belangrijk veel te oefenen. Er moeten **leeskilometers** gemaakt worden.
2. Om voldoende leeskilometers te kunnen realiseren is **dagelijks** lezen onmisbaar.
3. Dat geldt voor goede lezers, maar in nog sterkere mate voor **zwakke** lezers.
4. Door veel te lezen breiden kinderen hun **woordenschat** uit, leren ze **grammaticale constructies** begrijpen en leren ze hoe woorden gespeld worden (**orthografische kennis**).
5. **Vloeiend lezen** is een voorwaarde om de tekst die gelezen wordt te begrijpen.
6. Het lezen van lange teksten (boeken) doet een beroep op **cognitieve vaardigheden** zoals het richten van aandacht, het onderdrukken van irrelevante informatie en het geheugen.
7. Door het maken van leeskilometers oefenen kinderen van jongs af aan deze vaardigheden waardoor ze steeds **langere en complexere teksten** kunnen begrijpen.
8. Leesvaardigheid is te vergelijken met **topsport**. Het vraagt continue training. Niet alleen in groep 3, maar ook in de jaren daarna.
9. Een eenmaal opgelopen **achterstand** in leesvaardigheid is daarom moeilijk in te halen.
10. Met **e-boeken** kunnen beginnende lezers eenvoudig leeskilometers realiseren. *Zie ook: Waarop letten bij kiezen van e-boeken?*

Wat zijn e-boeken?

1. Gedigitaliseerde boeken die via een scherm van een iPad, tablet, computer of smartphone worden gelezen.
2. Aan print is vaak gesproken tekst toegevoegd.
3. Soms licht de tekst die wordt voorgelezen gelijktijdig op.
4. Gedigitaliseerde boeken verschillen sterk in de mate waarin ze interactief zijn.
5. Aan sommige boeken zijn hotspots toegevoegd die gebruikers kunnen activeren.
6. Hotspots kunnen ondersteunend zijn, maar ook afleiden van het verhaal en de tekst.
7. Ondersteunende hotspots geven bijvoorbeeld de betekenis van moeilijke woorden in het verhaal weer (woordenboekfunctie).
8. Niet-ondersteunende hotspots zijn bijvoorbeeld korte animaties die niets met de tekst of het verhaal te maken hebben.
9. De plaatjes in sommige gedigitaliseerde boeken zijn geanimeerd waardoor de betekenis van het verhaal verduidelijkt wordt.
10. Net als bij gewone boeken bevat een e-boek een kwalitatief goed verhaal. Digitale toevoegingen moeten begrip van het verhaal ondersteunen.

Waarop letten bij kiezen van e-boeken?

- ✓ Kies e-boeken waarbij de tekst oplicht. Kinderen kunnen meelesen met de voorgelezen tekst. Hierdoor kunnen ze het verhaal goed volgen.
- ✓ Kies e-boeken waarbij de tekst, de plaatjes en de geluiden goed op elkaar aansluiten.
- ✓ Kies e-boeken met multimedia zoals inzoomen, achtergrondmuziek en illustraties die het verhaal ondersteunen en geen afleiding vormen.
- ✓ Multimedia kunnen extra non-verbale informatie bieden, dit is vooral voor taalzwakke kinderen fijn!
- ✓ Laat een leesmoment niet langer dan 15 minuten duren, dit zorgt ervoor dat het lezen niet te belastend is voor de kinderen.
- ✓ Laat kinderen hetzelfde verhaal een aantal keer per week lezen, zo kunnen ze hun woordenschat uitbreiden. Middels een stickerkaart kan bijgehouden worden hoeveel keer een e-boek gelezen is.
- ✗ Gebruik liever geen e-boeken die afleidende hotspots bevatten. De hotspots zijn leuk om op te klikken, maar zullen de aandacht van het lezen wegnemen en helpen niet bij het begrijpen van het verhaal.
- ✗ Kies liever niet voor e-boeken die om interacties vragen zoals swipen, klikken en bladzijden omslaan. Kinderen raken daardoor mogelijk afgeleid en kunnen geneigd zijn om te gehaast door het boek te bladeren.